

Predmet: Ilija Jurišić - Tuzlanska kolona

Poslovni broj predmeta: K.V. 05/07

Glavni pretres: 21.09.2009.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Izmenjena optužnica¹

Optuženi se tereti da je 15.05.1992. godine u Tuzli, kao pripadnik Bošnjačke i Hrvatske strane u sukobu, u svojstvu dežurnog u Operativnom štabu Centra javna bezbjednosti u Tuzli, sa ovlašćenjem izdavanja naredbi svim naoružanim formacijama ove strane u sukobu na području Tuzle, postupajući suprotno ranije postignutom sporazumu između BiH i SRJ o mirnom povlačenju JNA sa teritorije BiH na teritoriju SRJ i suprotno postignutom sporazumu između predstavnika civilne i vojne vlasti Tuzle, oko 19 časova u vremenu dok je obavljao dužnost dežurnog u OŠ **nakon prijema naredbe za napad od pretpostavljenog starešine, komnadanta OŠ i načelnika SJB Tuzla Mehe Bajrića, putem radio veze iz OŠ neposredno izdao naredbu za napad svim naoružanim jedinicama bošnjačko-hrvatskih snaga i to pripadnicima TO, CJB i Patriotske lige**, u trenutku kada je odvojeni drugi deo kolone mirno prozlatio kroz Skojevsku ulicu i raskrsluicu *Brčanska malta*, kojom prilikom je lišen života najmanje 51 pripadnik JNA dok je najmanje 50 pripadnika JNA ranjeno, čime je učinio krivično delo upotreba nedozvoljenih sredstava borbe iz člana 148. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ SFRJ.

U nastavku dokaznog postupka pročitani su materijalni dokazi.

Završna reč stranaka

Završna reč tužioca

Tužilaštvo smatra da je brojnim dokazima izvedenim na glavnom pretresu na nesumnjiv način potvrđenja precizirana optužnica. Utvrđeno je da je u inkriminisano vreme postojao oružani sukob između naoružanih formacija bošnjačkog i hrvatskog naroda, sa jedne strane, i Jugosloveske narodne armije, sa druge strane. Između predstavnika RBiH i SRJ sklopljen je sporazum o mirnom povlačenju i izmeštanju JNA sa teritorije BiH na teritoriju SRJ. U tom cilju je Prijedsedništvo RBiH donelo odgovarajuću odluku, radi čijeg sprovođenja su izdata naređenja od strane MUP-a. Na teritoriji opštine Tuzla nalazila se kasarne Husinjska buna, na čelu sa komandantom Miletom Dubajićem. On je vodio pregovore sa predstavnicima civilne vlasti i dogovoreno je da kolona JNA bude izmeštena pravcem kasarna-Skojevaska ulica-raskrsluicu *Brčanska malta-Simin Han-Bijeljina-SRJ*. Optuženi Ilija Jurišić, kao član Operativnog štaba, bio je upoznat sa pregovorima i znao je za postojanje sporazuma o povlačenju. Za vreme pregovora u tajnosti je pripreman napad na kolonu o čemu svedoče svedoci Ugo Novković, Abdulah Mandžo i Mile Dubajić. Takođe, na to upućuje naređenje Kriznog Štaba Tuzla od 4.05.1992. i izveštaji komandira ratnih policijskih stanica Sjenjak, Slavinovići, Simin Han i *Brčanska malta*, koji govore gde su smeštena mitraljeska i snajperska gnezda kako bi se pratilo kretanje vojnika. Osnovan je Operativni štab (OŠ), koji je bio jedinstvena komanda svih naoružanih formacija. OŠ je bio u vezi sa Krizinim štabom preko načelnika Mehe Bajrića. Optuženi optuženi Jurišić bio je član OŠ i učestvovao je na

¹ Podneta Sudu 18.09.2009. godine

sastancima što potvrđuje više materijalnih dokaza. U OŠ je bila formirana dežurana, u kojoj je često dežurao sam optuženi Jurišić.

Dana 15.05.1992. od 14 časova optuženi se nalazio na dežurstvu. Marševska kolona JNA krenula je iz kasarne nešto pre 19 časova i na čelu se nalazilo jedno policijsko vozilo. Prvi deo kolone od 30-ak vozila, koji je pratilo još jedno policijsko vozilo, neometano je prošao raskrscu *Brčanska malta*. Drugi deo kolone, koji je malo zaostao, nije bio u pratnji policije. I pored toga što nije utvrđeno koji je bio dogovoreni znak da je prvi deo kolone prošao, on je sigurno postojao. Izlazak kolone sniman je iz studija koji se nalazio na terasi obližnje zgrade i snimak je išao direktno u program. Optuženi je zajedno sa komandantom Mehom Bajrićem i Budimirom Nikolićem pratio prenos u kancelariji načelnika i nakon što je prvi deo kolone prošao komandant Bajrić je tražio od optuženog Ilije Jurišića da izda naredbu za otvaranje vatre na marševsku kolonu. Optuženi Ilija izvršio je naređenje bez razmišljanja. Napad je započeo tako što su snajperisti prvo gađali vozače kako bi zaustavili vojna vozila. Vozila koja su uspela da prođu Skojesku ulicu neletela su na nagazne mine. To potvrđuje u svom nalazu i mišljenju veštak dr Mile Stojković, koji kaže da se radilo o dobro osmišljenoj i organizovanoj akciji i da je masovna unakrsna paljba izazvala dezorijentaciju i razbijanje kolone. Isto potvrđuje i veći broj saslušanih svedoka. Tom prilikom ubijen je najmanje 51 vojnik JNA dok je najmanje 50 ranjeno. Takođe, uništen je veći broj vojnih vozila, među kojima je bilo i vidno obeleženih sanitetskih vozila.

Bitna uloga optuženog Jurišića u ovom događaju nije umanjena time što izvorna naredba nije njegova. Znajući za sporazum i da se time krše pravila međunarodnog prava, trebalo je da odbije izvršenje naredbi ili zatraži dodatne objašnjenja. Odbrana optuženog ne stoji. On kaže da je pre naredbe bio obavешten da vojska puca, ali da se nije oglašavao jer nije uspeo da pronađe i o tome obavesti komandanta Mehu Bajrića. Čak je prilazio prozoru i pokušavao da čuje pucnjavu. Nakon svedočenja svedoka Bajrića na glavnom pretresu, optuženi Jurišić je promenio odbranu na taj način što kaže da je zajedno sa komandantom Bajrićem i Budimirom Nikolićem bio zajedno u kancelariji i da su na tv-u pratili šta se dešava. Iako je bio svestan posledice izdate naredbe, kao dežurni o tome nije napisao ni jedan izveštaj niti službenu belešku.

Tužilac je predložio da Sud optuženog Jurišića oglasi krivim i kazni po zakonu, a da prilikom odmeravanja kazne uzme u obzir otežavajuću okolnost da je u ovom incidentu stradao veliki broj vojnika, kao i da su uništena vidno obeležena sanitetska vozila, koja su bila posebno zaštićena međunarodnim pravom.